

РУСЛАН

Виходить у Львові що дня крім неділь руских свят о 5½ год. по полудні.
 Редакція, адміністрація експедиція „Руслана“ при ул. Оссолянських ч. II. партер (фронт від ул. Тихої). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в насажі Гавмана.

Рукописи звертає ся лише напередне застережене.— Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш. Бо руске ми серце і віра руска. — З Руслановых псалмів М. Шашкевича

Передплата
 за „РУСЛАНА“ вносить:
 з Австрії:
 на цілий рік . . . 20 кор.
 на рік . . . 10 кор.
 на чверть року . . . 5 кор.
 на місяць . . . 1-70 кор.

За границю:
 на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долларів, або 12 рублів; з висилкою двічі в тиждні 5½ доллара, або 10 рублів; з висилкою що суботи 4½ доллара, або 9 рублів.
 Подляноке число по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484 — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

Теревені „Діла“.*)

Ceux qui parlent sans réfléchir, disent des sottises, каже французка пословиця і правду каже: доказом на се от хоч би відповідь „Діла“ на нашу передовицю п. з. „Жидівська небезпека“. Бо коли говорив ся без застановленя, без опертя на якій небудь підставі, то щож можна сказати як не небиліцю А такою є як раз статя „Діла“ під заголовком „Чорносотенство“, яка має бути нібито відповідію на статю „Жидівська небезпека“. Сего, що написане в нашій передовиці „Жидівська небезпека“ „Діло“ ані не збило, ані не пробувало збити, бо ніхто не заперечить, хто лише тверезо дивить ся, що небезпека зі сторони Жидів справді є. Не могучи проте збити правди, проголошеної в передовиці „Жидівська небезпека“, „Діло“ воює загальниками. Як нестійними є ті загальники, постараємо ся вказати.

Найперше замітимо взагалі, що „Діло“ любить уживати крайних понять, без огляду на се, чи они є на місці, чи ні. І так приміром кинути на когось слово фанатик, приписати комусь фанатичне засліплене, то у „Діла“ нічого лекшого. Але чиж звертати увагу на небезпеку, яка справді гро-

*) Вчора подали ми лише в новинках коротеньку згадку про знаменну нагасть „Діла“, нині обговоримо се основнійше.

зять зі сторони Жидів межи иншим і для нашого народу, є фанатизмом? Фанатизмом може се бути лиш в очах автора статі „Чорносотенство“. Або чи і сам вираз „Чорносотенство“ надавав ся тут? се нехай скаже кожний, що думає льогічно, бо від „Діла“ годі сего вимагати. Кожний, хто думає льогічно, знає, що помежи підметом а присудком в кождім реченю мусить бути пропорція і коли такої нема, то видно, що речене є неправильне і неправдиве. Але нехай же хтось хоче в реченях „Діла“ найти межи підметами і присудками пропорцію, чи знайде? Щоби читачі не доглянули ся в своїм органі тої нельогічності, то „Діло“ уживає або таких фангастичних слів як рівність, свобода совісти, братерство, або старає ся приперчити свою статю такими приміром висловами, як фанатик, фанатичне засліплене, готентотска етика, чорносотенство і т. п., бо того годя статі читають радо в наших часах. Що вирази: свобода совісти, рівність, братерство є фангастичними і не є нічим иншим, як лише грою слів, призначеною лише на се, щоби за допомогою їх ловити легководушних, міг би ся автор статі поінформувати, коли би читав щось більше. Міг би тоді дізнати ся, як масонське правительство у Франції, котре все послугує ся тими висловами, старає ся накинати свій спосіб мисленя і свою волю цілому французкому населеню, хотяй се населенє всіма силами против того боронить ся; або як то предсідник іспанських міністрів, із свободолобного сторонництва, старає ся накинати свою а може свого сто-

ронництва волю цілому населеню і якої брутальної сили уживає з одної сторони, щоби здавити рух того населеня, котре боронить ся против накладаня кайдан волі населеня, а з другої сторони, як хитро впроваджує сей свободолобний міністер публичну оінію в блуд, представляючи справу инакше, ніж она по правді є. З сего ще не слідує, щоби я був противником свободи, але та свобода мусить бути в своїх границях, т. зн. она не може бути злучена з неволею другого; я люблю братерство, але оно повинно бути щире, але не таке, щоби той, що єго носить на устах, накладал на мене кайдани. Стілько взагалі, а тепер in specie:

Помежи впливовими урядниками Жидами наведено надінспектора лі вівської дирекції залізниці (п. Гутмана). Автор „Чорносотенства“ називає се денунциациєю. Алеж добродію, я навів се яко примір, щоби не бути голословним, а ви називаєте се денунциациєю. Ви хіба не знаєте, де ужити слова „денунциация“. Бо денунциациєю можна назвати поданє якогось факту лише тоді, коли звертає ся увагу власти на проступок якоїсь підчищеної й особи. А що до особи п. Гутмана, не наводив „Руслан“ ніякого проступку, отжеж і не зайшов тут случай денунциацийі. Впрочім автор передовиці „Жидівська небезпека“ знав о тім, що п. Гутманови не зашквдить, наводячи єго яко примір такого урядника, що має воливи і тому навів єго яко примір; инакше був би сего не зробив.

„І „Руслан“, пише дальше „Діло“, взи-

О. П. А. Шеган (P. A. Sheehan).

Мій новий сотрудник.

Оповіданє із записок ірландського парога.
 Переклав Володимир Держирука.

(Дальше).

Не могу сказати, щоби ціле село брало участь в сій соромній справі, та сила злого є більшою від сили доброго і діти темноти в данім случаю є мудрійші від діти світла.

Здасть ся, що так дієть ся в цілім світі; на кождий случай я певний, що в Ірландії о дин збунтований всміє збунтувати тисяч, а ніхто не хоче бути мучеником або свідком правди.

Розумієть ся, о. Летбі мав прихильників, та ся прихильність ограничила ся на жичливій критиці:

— Мав добрі наміри, коли робив панями тих, що звичайно копали бараболі!

— Щож хочете, Маріє! Він же молодий! Коли постарієть ся, то буде второпнійший.

— Я певна, що огидно брешуть сі, котрі говорять, що він на фабриці заробив гроші.

— Гм... моя сусіда говорила, що бідний свьященик не одного пенса заробить на сім інтересі і що научив ся сего фаху від свого батька.

— Огидна хляпа! Чиж се через него не має вона тепер баранячих котлетів і бефштыків? І чи не через нього її пательня так шипить, як ніколи передтим?

— А скіряні рукавички, а капелюхи? Справді пані Г. не убираєть ся ліпше!

— Тепер буде инакше. Свьященик усунув ся та відки возьме нових робітниць? Хіба замкне фабрику.

Дівчата не вернули до роботи. Якийсь неозначений, безіменний страх повис над ними.

* * *

Упереджаю події.

Вечером сего памятного дня їли ми обід у о. Летбі. Зібрало ся чимало свьящеників, неодин приїхав тому, щоби бути свідком спущеня судна на воду. Серед них найшов сотрудник своїх приклонників, без зависти і перенятых горчачим бажанєм його наслідувати.

Таке поважанє, се найрідша і найбільша нагорода, яку дає жите молодим і кріпким людям. Слава — се тільки мана; почесть — тільки малюнок, прикраса сценерії; богатство — не виносимий тягар; а за те огонь чесної ривалізаціі, викресаний з благородних душ в хвилі одушевленя — се правдива нагорода гарних подвигів, королівська обітниця правдивого поведженя.

Мимо раннях пещоводжень, бодрий мій сотрудник достроїв ся до окруженя, піддержуванний щирими похвалами за чесні змаганя, введе ні в діло, що приносили вже овоч. Навіть я, старець над могилою, почув себе молодим, коли я побачив в очах сих молодців жажду роботи в будучині. Нехай їм Всевишний поможе, бо кожда одробина енергії і ентузіязму є для них потрібна до зрівноваженя тих неповіджень і

байдужности та надмірної критики, які їх ожидають в житю.

Боже мій! Колиб хоч ся молодіж мала до роботи з противником чесним, колиб вона хоч найшла скріплене в чеснім, жичливім слові! Та ні! Жичливе слово продають в світі на вагу золота. Тому так легко приходить смертельне пригнобленє, гаснуть бодрість і відвага, устають чесні змаганя.

І коли в кінці прийде середний вік людского жита, лишаєть ся нам висохла душа спалена, змучена, згорділа через страшну дійсність — здержливости і обережности до сеї степені, що волить радше поминути найкрасші нагоди, не вихиснувши їх, чим наразити ся на можливість хоч би єдиної тільки програної. Памятником для тих померших душ є: Foris pugnae, intus timores.

Всі ми були дуже оживлені, бо всі ми були горді з могодого свьященика, а коли о. Дуф піднів ся, щоби внести тоаст на честь його поведженя, цілий стіл загремів, затряс ся від оплесків.

Заходяче сонце кидало лагідні блески на цвєти і ростины, що прикрашували стіл і відбивало ся червоними плямами на склі чарок. Запах цвєтів, ростины і винограду, зміненого в плин прасами Лянгведоку і Дуфіни наповняв комнату, а здалека через отворене вікно линули запашний, чистий червневий воздух і вівний говір неспокойного моря.

О. Дуф говорив добре, з чувством і краснорічиво а мову свою закінчив слідуючими словами:

(Дальше буде).

ває братні народи Поляків і Русинів помирити ся й виступити дружно „проти спільної небезпеки, яка їм грозить“. Де „Руслан“ виває братні народи Поляків й Русинів помирити ся й виступити дружно проти спільної небезпеки, яка їм грозить, се знає хіба сам автор статі „Чорносотенство“. Але ж добродію! „Руслан“ знає, що до згоди межі Поляками а Русинами не прийде так легко, а бодай не так скоро. Бо Поляки не зможуть так легко пізнати, а потім і признати ся до своїх політичних блудів, а що більше, помежи ними є також люди, з котрих одні хотіли би з нами згоди, а другі ні і тому так буде, як скаже більшість; меншість або не важить ся щось сказати, або коли скаже, то єї голос буде придавлений більшістю. А щоби більшість не витягнула руки до згоди, о то постарася вже „Słowo polskie“ et tutti quanti, а з нашої сторони „Діло“ і т. п. Що по стороні Поляків є більша вина, що они ведуть з нами борбу, се инша річ, они колись се побачать і тоді будуть могли собі пригадати пословицю: „Mądry Polak po szkodziu“. Отжеж „Руслан“ знаючи теперішнє положенє ані не думав взивати оба братні народи мигити ся і виступати дружно проти спільної небезпеки, бо знав, що се неможливе. Ся згода прийде сама, але тоді, коли борба дійде до абсурду і коли вбюючі сторони се побачать. Дятого „Руслан“ звернув увагу воюючих сторін лиш з публіцистичного обовязку на небезпеку, яка їм грозить і тому писав: „На жалє братні народи Поляки і Русини ведуть завзяту борбу та і не видять тої спільної небезпеки, яка їм грозить... Чи не стануть ся они подібними до двох воробців, що бють ся за зернятко, доки не зловить їх кіт, а зернятко остане для кого иншого...“

Отжеж се, що тут написане, виглядає инакше від того, що написане в „Ділі“; тимто й се, що написане в „Ділі“, є лише видумкою автора „Чорносотенства“. Се проте, що написане в „Ділі“, є неправдою. Але чи не є правдою, що Поляки видять радше на урядничих становищах Поляків мойсеєвого віроісповіданя, чим Русинів і їх посувають на виспї степені і чи се не є як раз костію незгоди межі Поляками а Русинами, чи ті урядничі посади не є тим зернятком, о котре сварять ся обі народности, а котре Поляки віддають добровільно Жидам? Инша річ, чи они добре роблять, поступаючи в той спосіб; бож і ряди їх по урядах рідніють через таке поступованє.

Зверненє уваги „Русланом“ на дійсний стан річи називає „Діло“ фанатичним засліпленєм. Не знаю, чи „Діло“ знає в се, що перед кількома роками ухвалив англійський парламент, котрий і „Діло“ називає найпоступовїшим, біль (закон), обмежуючий незвичайно імміграцію чужинців; але під тою загальною формою мало розуміти ся не допусканє до поселеня Жидів в британськїм королівстві, як се писав в своїм часі жидівський Tagblatt.

І як назве автор статі „Чорносотенство“ сей поступок англійського парламенту: чи може фанатичним засліпленєм? Чи не належало би се радше назвати самообороною? Самооборонаж то не „готентотска етика“, добродію, але дав ся дуже добре погодити з християнством. І „Руслан“ не жадав репресій для жидівського народу, зовсім ні, а хотів тільки звернути увагу нашого народу на самооборону, того нашого народу, котрий більше, чим який инший нарід носить ще незагобні рани від жидівських ударів на своїм організмі. Прецінь і „Діло“ веде завзяту борбу з Поляками о се, що они не допускають наших людей до урядів взагалі і нарікає на малий % наших людей по урядах, а особливо на виднійших становищах; але якжеж бажаню „Діла“ вдоволити, коли ті становища займають Поляки і Жиди? Най но автор „Чорносотенства“ скаже, хто більше потребує тих становищ Жиди, чи Русини і кому більше належить ся? Нехай но автор по-

рівнає число населеня Русинів і Жидів в Галичині, а також маєтковий стан Жидів яко народу, а маєтковий стан нашого народу, на котрім Жиди свої маєтки пороби-ли, то в чию користь випадє обрахунок? Таж „Діло“ само горлає, що ми автохтони, ми маємо ту права, а в статі „Чорносотенство“ так легко уступає з тих прав в користь Жидів?!

Каже „Діло“, що не на те проливали народи Австрії свою кров за здобутє права рівности всіх горожан без ріжницї національности і релігії, щоби те право топтав ногами перший ліпший фанатик“. Отжеж ми на се відповімо, що проливали кров народи Австрії, але не Жиди, бо кождий Жид свою кров шанує; але ми скажемо дальше, що ніхто не використав сеї крови так, як се використали Жиди. Не можуть користати під власною назвою „Жид“, користають під назвою: Німця, Мадяра, Поляка і т. п., а всюди помагають дуниги пануючому народови слабше розвинений нарід чи то культурно чи економічно, чи то занедбаний під одним і другим зглядом? Чи може наш нарід руский сего не відчуває? Чи Поляки поступали би з Русинами в такий спосіб, як поступають, коли би не Жиди? І для сего то народу вимагає „Діло“ рівноправности, а лучше сказати протекції, бо они тімчать ся певно більшими правами чим Русини, народу, що дав все докази ненависти, до кождого нежидівського народу, особливо християнського? І ми вємо за рівноправністю, але справдішною рівноправністю жидівського народу. Їх інституції всі без виїмки є вільні від християнського напливу і они не стануть ні коли так ліберальними, щоби коли небудь допустили до своїх заведень якого небудь християнина; тому і ми бажавмо того самого т. зн., щоби і в наших християнських не було Жиди. Коли автори „Чорносотенства“ розходять ся о те, щоби не було віроісповідного розділу, то ми і на се згодимо ся, ми згодимо ся на розділ національний і після сеї засади ми бисємо бажали, щоби Жиди відповідно до проценту населеня і вплачуваних податків мали свої чисто жидівські гімназії, свої школи і т. п. інституції. Через те уникнули би ми неодного згіршеня, яке дають жидівські ученики і учениці католицким ученикам і ученицям. Бо ученики з жидівської народности є завжди більше розвинені, але розвинені також скорше під зглядом половим. Не ходячи до сьв сповіди і і не маючи нічим обмеженої під тим зглядом свободи, говорять они свобідно о таких річах, про котрі иншим і не снить ся. Яж мав і сам товариша Жиди, для котрого розкрити безстидні части тіла, поучити, де яка часть тіла до чого належить, як ся уживає, говорити о відносинах мужчини до женщины, се було нічим. То був син лікаря. Ручу, що ані один з нас християн не мав о тім перед тим понятя. Для того не розумію, чому автор „Чорносотенства“ запевняє, що жидівських дітей гіршать також католицкі товариші. Знаю багато слушачів, де Жиди згіршили католицких товаришів, але не знаю слушачів, щоби діяло ся на відворот, бож справді такої послїдовности нема, щоби коли жидівські товариші гіршать католицких, зараз мусіло ся діяти і на відворот.

Поступку Коритовского „Руслан“ не похваляє, а наводить се лиш яко примір, як то легко Жид зміняє свою релігїю за таку маловажну річ як авас, а таких Жидів як старший радник Фл. можна почислити, як то кажуть, на пальцях, а навіть ще легше, бо то здає ся одинокий случай. Підносячи, що мимо того він зїстав радником а опісля старшим радником хотів „Руслан“ лишє зазначити, що тепер наступив новий курс, бо перед тим не був би жаден Жид зїстав радником, коли би не змінив бодай зверхної своєї поволоки — віроісповіданя.

З статі „Чорносотенство“ пробиває ся лише одно: а то, що автором єсть я-

кийсь інтернационал, що заквив своє серце ярмуркою і старає ся вести нашу суспільність дорогою блудного лібералізму. А що єго твердженя в „Чорносотенстві“ не є перті ніякими доказами, отже є безосновні, то думаю, що слушно названо єго виводи теревенями і тому „Руслан“ на подібні річи дальше реагувати не буде...

Огляд часописий.

(Розмова з новим укр. руским послом).

(Конець).

„Про се я нераз висловлював ся в „Ділі“, а опісля в „Літературно-Науковім Вістнику“. Розумію під сим серіозне та справдішнє, не лише „міркованє“, робленє перепон правительству, коли і не лише лучає ся до сего нагода. Не в псевдоопозиційних заявах, ані не в голословних погрозах, але в справдішнім робленю правительству перешкоди лежить опозиція, котра може проявляти ся в разі потреби і при відповідних обставинах і обструкція. У нас хибно розуміє ся нераз під обструкцією робленє буч у парламентах. Се помилка. Часом і буча буває на часі і на місці, не можна однак з неї робити тактичного принципу, а то тим більше, коли не втячрає ся арсеналу спокійної, але рішучої, консеквентної, впертої та непохитної опозиції. Я був і остаю ісповідником отсеї послїдної тактики. Мій погляд такий, що богато наших невдач треба приписати тому, що в нас не видержувано ніколи довго одної політичної лінії, але експериментовано частими змінами тактики, а часом таки в один час і переговорювано з правительством і роблено бучі. Сему мусить бути конець. Яка небудь тактика буде, мусить она бути одноцільна і консеквентна. Йнакше не може ніхто з нами числити ся. Мушу додати, що послідними часами наступило певне усталенє тактики парламентарного клубу. Се додатний прояв“.

Про можливість розвязаня держ. ради висловив ся так: „О скільки мені як обсерваторови здаєть ся, се не наступити. Правительство не може з нових виборів надїяти ся ліпшого для себе парламенту, бо нові вибори принесли би розлом християнсько-соціальних на дві-три групи і ослабленє соціальних демократів, що своїм опортунізмом певно не одушевляють своїх виборців. А се дві партії, що найліпше пильнують „роботоспосібности“ парламенту. Натомість скриплять ся через нові вибори партії націоналістичні. Сеж певне не було би на руку правительству“.

На питанє, як відбило би ся на нас розвязанє парламенту, заявив др. Ц—ий: „Ще тому кілька місяців було би оно нам некорисне, бо загал був невдоволеним та знеохоченим через злагоженє опозиційної тактики. Нині розвязанє парламенту нам не лячне. Послїдні події університетські на ново розхвилювали нашу народну масу, а богато значить і агітація молодежи. Поляки не дають наш дрімати ані приставати. Особливож систематичне давленє преси і вічевого руху лишє роздратовоє умн. Я сам мав нагоду обсервувати се по ріжних сторонах краю.“

„Найбільші шанси бачу за національними демократами. Мимо всіх похибок нашої партії остає она найсильнішою та найліпше зорганізованою. Конкуренція радикалів не пошкодить національним демократам, бо робота радикалів є лишє поверховна і не лишає тривких слїдів, а програма і тактика їх по правді нічим не ріжнить ся від національних демократів. Самеж дайливе антипопівство се надто пустий клич, щоби на нїм будувати партійну силу. Зрештою в національнодемократичній партії антиклерикальна струя сильна, отже і сей момент буде тут грати свою ролю. Я сам (а так само богато инших національних демократів) маю опінію рішучого антиклерикала. Так і є. Я є рішучим противником клерикалізму, однак так само противником ординаної антипопівської геци. Сьвященників треба відріжнити від клерикалізму(?) Зрештою — на мою думку — енергії і уваги

мас не треба звертати на внутрішню борбу з своєю інтелігенцією, але на оборону від польонізації і москвофільства. Сим ще не кажу, щоби потурати клерикалізмови. Їго треба, де лише і коли лише проявляє ся, поборювати, але не загал духовенства.

Москвофіли підуть в діл, коли лише не будемо легковажити роботи їх бурс і виховуваної там молодежі та загалом усього нового курсу в москвофільстві, що деморалізує нам до краю тих людей, котрих захопить. Інтензивна і систематична праця по цілім краю повинна змагати до злокалізованя сеї зарази н поодиноких місцевостях та повного її вигубленя. Се поступає наперед. Належить однак поспішати нам, щоби московство не вкорінювало ся в наших селах. Нині ще час на се. Зрештою наш селянин, раз ставши свідомим Українцем, вже не стане москвофілом. Відворотна еволюція натомість є на порядку дня. Мимо того не можна легковажити москвофілів, бо погібаючи она нам ще досить нашкодять. До тогож існуюче їх в Галичині эле впливає на українську справу в Росії.

Що до російської України заявив др. Ц—ий: „Я вірю тверезо в її відродженє. Там на очах росте українство, а в міру європеїзації Росії мусить оно зростати чимраз більше. Національна думка, недавно ще так неясна, скристалізувала ся там вже зовсім ясно та будить ся вже і в селянстві. Українська національна думка в Росії рівнозначна з еманципацією Українців з під великорускої идеальогії, так консервативного як і поступового напрямку; в тій ідейній еманципації лежить будуччина України. Українці в Росії мусять навикнути глядіти на всі справи лише українськими очима та дбати перш за все про себе. U. gaina, fara da se. Законодатві України починають уже розуміти вагу сего клича. Сильна етнографічна фізіогномія України, живі історичні традиції та економічні противенства українських губерній Московщини доконають рєшти. Лиш треба тямити клич: Ucraina, fara da se!“

Др. Л. Цегельський потвердив у значній частині про політику укр.-руского клубу єї безплідність, безуспішність і непослідовність як і про бучі, те, що ми нераз писали, а на що орган Народного Комітету так страшно обурював ся. Всеж инше ним сказане — се теорія і критика. Побачимо однак, яка буде єго практика. Думаємо, що сам др. Ц—ий переконає ся небавом, що лекше розумувати і критикувати, як щось зробити позитивного.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Дня 21. с. м. переговорювали рускі послы, др. Кость Левицький і др. Олесницький, з міністром-предсідником бар. Бінертом та довідали ся в часі розмови про правительственні предлоги дотично каналового питаня, зроблені Полякам. Згадани послы зазначили становище Русинів в тій справі в отсей спосіб:

Регуляція каналових рік в Галичині не відповідає зовсім надіям рідників; її переводять без меліорації сусідючих ґрунтів, а до того в сей спосіб, що погіршує ся через те в засаді значно економічне положенє Українців, ба навіть в деяких околицях моглаб регуляція довести до справдешної економічної катастрофи. Супроти сего відпадає одинока причина, якою руске населенє моглоб усправедливити дотеперішнє становище своїх послів. Руский клуб заявляє, що дотично питаня про водні дороги вважає він з чисто економічних причин вказаним і конечним строге і докладне прослідженє сего питаня, а евентуально ревізію закона з р. 1901. На випадок, колиб після сего оказали ся оправданими побоюваня противників каналів, тоді руский клуб був би готов в імені і в інтересі руского населеня східної Галичини зрезигнувати з виконуваня закона о водних дорогах та з будови каналу Дунай-Одра-Висла під услівем, що на основі згаданого закона припадаюча з сего титулу на Галичину грошева сума булаб обернена на сільсько-господарскі цілі сего краю

В огляді правительственних предлог поданим, в останнім числі „Руслана“, зайшла в пе-

реповідженю програми будови каналів важна помилка. Її треба так справити: [Парламент заявить ся або за будовою каналу Дунай-Одерберг і внутрішньо-галицьких каналів; тоді будуть побудовані два каналові русла, вате відпаде шленка часть каналу Дунай-Велтава і Дунай-Лабала...]

Заграниця.

Турецке правительство взяло ся зовсім поважно до македонських справ. Оно повідомило болгарске правительство, що зарядило вельми строге слідство, щоби вислідити і покарати справників насильств, сповнених в часі переведженя розоруженя. Втікачі, які найшли пристановище в Болгарії, можуть вертати домів та не будуть за утечу ані переслідовані, ані карані. Поворот відбуде ся відповідно до точок, установлених обома правительствами і на основі листи, зоставленої болгарськими властями. Як доносять царгородскі дневники, наказав міністер внутрішніх справ провінціоанальним властям поводити ся на основі воєнного права з особами, які противлять ся введеному в жите церковного закона в Македонії.

З нагоди ювілею черногорского князя Никити прибув дня 21. с. м. до Антиварі болгарский король Фердинанд зі своїм сином князем Борисом. На їх повитанє залунало 21 гарматних стрілів, а на палаті Тополіца вивішено болгарску хоругву. Князь Данило і болгарский посол удали ся на поклад корабля, щоби повитати короля Фердинанда. Висівши з корабля, перейшов король Фердинанд з князем Борисом попри фронт почесної компанії, яка витала їх з одушевленєм грімкими окликами. Після свіданя в палаті Тополіца удали ся болгарскі гості автомобілями до Цетинії.

До Цетинії прибули гості о 7. год. вечером. Там повитали їх рівнож гарматними стрілами, а в церквах ударено в дзвони. Війско творило шпалір по улицях а перед княжою палатою уставлено почесну компанію. Тут зібрали ся також члени правительства і найвищі цивільні і війскові власті. Князь Никита очікував гостей з князями Мірком і Петром. Оба пануючи привитали ся вельми сердечно, почім оба відбули в палаті півгодинну розмову. Король Фердинанд удав ся опісля до болгарского посольства, де призначено єму мешканє. Там відвідав єго сейчас князь Микита.

Хросимо відховити перегплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В четвер: руско-кат.: Фотія і Фр.; римо-кат.: Людвика кр. — В п'ятницю: руско-кат.: Максима; римо-кат.: Зефірини.

— С. Вел. Цісар видав отсе відручне письмо до президента міністрів: Любий бароне Бінерте! З приводу вісімдесятих роковин моїх уродин наспіли до мене зі всіх частий моїх країв нечислимі желаня і докази вірного привязаня, котрі глибоко тронули моє рівнож горячо для всіх моїх народів бюче серце, котрі мене втіпили і скріпили до дальшої праці. З чувством глибоко відчутюї вдяки за охорону і поміч, котрої мені в моїм довгім житю уділяв Всевишний, — молю ся з цілим жаром мозі душі до Всемогучого, щоби й на дальше не відказав благословенія мому правліню, присвяченому благу цілого населеня моєї держави. Всім, котрі в сих днях з любовю о мені згадували, вискааую з цілого серця подяку і уповажнню Вас до поданя того до загальної відомости.

— Памятник цісаря в Ішлю. З нагоди відкритя памятника цісаря Франц Йосифа відбуло ся вчера в Ішлю сьвяточне представленє в театрі, на яким був монарх. Публіка урядила монархови величаву овацію.

— Всепольскі алярми. Slowo polskie доносить, що в Князьдворі біля Коломиї сїчовики знищили школу T. S. L. Чи се така сама „правда“ як давнійші видумувані всеполяками, щоби на рускі села провадити жандармів?

— Швидні інформації Як у нас розуміють потребу скорого інформованя суспільности про справи, що можуть мати немале значінє для нашого розвитку на народній і церковній області, показує допись з золочівского деканату в останнім числі „Ниви“. В тій дописи описано

збори сьвящеників золочівского деканату з дня 28. червця 1910, якраз з перед двох місяців. Дивувати ся сему нема щ, бо у нас ще мало хто розуміє вагу скорого інформованя своїх родмців про важніші події. Може колись прийде до ліпшого, а поки що добре, що і по двох місяцях дійшла до відома загалу вістка про плянове поборюванє духовенством Золочівщини схизматичної агітації. На зборах обговорено нечувану подію, яка лучила ся в Сновичу, де парохіяни-кацапи кричали в церкві «ганьба» під час читаня пастирского посланія. В цілі успішнійшого протиділаня підодільній роботі явних і скритих схизматиків заложено на тих зборах кружок св. апостола Павла. Головою кружка вибрано о. Юл. Левицького з Ляцкого.

— Буковинським москвичам не веде ся. Богатирца усунено з товстої парохії і перенесено на худє сотрудництво, а тепер знова рахунковий офіціал красвої дирекції скарбу в Чернівцях Лев Іванович Тиблевич пішов на зелену пашу без емеритури. Буковинська дирекція скарбу усуваючи сего господаря з посади, навела єму цілий ряд доказів єго служби московській пропаганді. Госп. Тиблевич дописував до кацапської «Православной Руси», проводив на зборах «общества Карпаты», на яких Багатирца іменовано почетним членом, брав участь в публичнім а не дозволенім властями поході в Чернівцях дня 21. червця, а вкінци поводив ся, як коломиийский „шантекле“ супроти жінки одного авскульптанта суду.

— Розбишацькі напади на Покутю. В ночі в п'ятниці на суботу тамтого тижня напали невисліджені доси розбишаки на уряд податковий в Гвіздці коло Коломиї. Виваживши головні двері, ведучі з сінни до бюр, відбили колодку і добули ся до середини а відтак віконцем до комнати, де містить ся каса. Вломники відко були якісь чужі, не ознакомлені з відносинами в гвездецькім уряді податковім, бо шукаючи за грішми порозбивали всі бюрка урядників а навіть диюрністів, але до каси самої не могли добути ся, бо очевидно хтось їх настрашив. Винників сего влому не удало ся й доси вислідити. Арештовано лиш якогось Ткачука, званого „Підпенюкою“ та Миколу Курдибана, котрі були вже давнійше карані за якісь злочини.

Може й ті самі розбишаки в ночі на 18. с. м. напали на коршму в Дядківцях під Коломиєю, де арендарем пропінанії є Фраєр Розбишаків було, кажуть, яких 15. В коршмі всі спали. Фраєр, почувши в сусідній комнаті, де стояла безпечна від огню залізна каса, якийсь стукіт, збудив ся а боячись роботи крику, випустив сина крізь вікно і кавав єму закликати кого на поміч. Хлопець ледви втік від розбишаків і закликав шинкарского помічника Мехля Дресднера. Коли той прийшов, розбишаки страшно побили єго залізним дручком так, що він ледви по 24 годинах прийшов на стілько до памяти, що міг знаками показати, що в коршмі застав 8 людей, але мови все ще не може відзискати. Розбишаки не могли розбвти каси і остаточно повтікали; після иншої версії забрали з неї звиш 1600 К готівкою і кілька тисяч цінними паперами та повтікали.

— Зїзд славянських учителів народних в Австрії відбув ся вчера в Люгачовицях на Мораві. Прибули відпоручники всіх славянських учительських організацій та відпоручники учителів і учительбок з Морави. Головною темою нарад була: Задача союзів межі учительством і народом. Принято ряд резолюцій, а межі иншими в справі знесеня утравістичних шкіл і в справі зрівнаня платень учителів з платнями державних урядників. Інші резолюції відносять ся до народної автономічної школи і удержавленя шкільних інспекторів. Комісії союзу поручено виробити протест проти обкруованя горожанських прав учителів і внести єго до компетентної власті.

— Холера. В Томашові коло Люблина зараз над кордоном померло оноді на холеру 4 салдатів козацкого полку, який там прибув з саратівської губернії. З тої причини на кордоні коло Белзця заряджено лікарскі оглядини прибуваючих з Росії до Галичини.

В полудневій Італії в провінціях Барі і Фоджія було дня 24. с. м. 29 нових випадків холери, з чого 25 хорих померло.

Коресп. бюро заперечує вісти про появу холери в Триєсті. Не лише що не було в Триєсті ніякого випадку холери, але навіть не було підозріного занедужаня.

— Страшною смертю згинула Іванна Журовска 13-літна панночка, учениця III року учительської семінарії в Перемишлі. Будучи на вакаціях у своїх родичів в Полкниях під Ярославом стала ся жертвою нещасливої пригоди, викликаной очевидно нерозвагою чи єї самої, чи може когось другого. Минулої п'ятниці гойдала ся і коли гойданка підняла ся дуже високо, кільце, що держало шнур з лавочкою, вискоцило з гана, а нещаслива дівчина впадала на залізні штахети і формальво набила ся на них та покалічвала ся в так страшний спосіб, що по 3 днях страшних мук померла.

— Лік Ерліха. Др. Ерліх уліпшив свій винахід проти иранців і назвав його „НУ 606“, коли попередній називався „НАТА 606“. Уліпшений лік викликає ледви в третій ту реакцію, що попередній, тому можна його уживати нараз в тричі більшої скількості.

— Дощ. По кількох дуже погідних днях засунувся небозвід хмарами і нині від рана маємо дощ. Температура упала від вчора з 19 на 11° Цельсія.

Оповідки.

— Вписи до Висшого Музичного Інститута Тов. ім. Миколи Лисенка у Львові розпочинають ся з днем 1. вересня від год. 11—12 і від 4—6. по полудні в льокалі Товариства, ривок 24 І пов. (над книгарнею Зейфарта). На разі уділяють фахові іспитовані сили учительські науки гри на фортеп'яні, скрипки, сольового співу, теорії і гармонії, а в міру зголошень і в інших предметах. Наука розпочне ся дня 4. вересня. Близших інформацій уділяє вже тепер голова Товариства проф. Володимир Шухевич, Львів, Собісчина 7.

— З Самбора. На дохід будови бурси уряджує тов.о «Шкільна Поміч» в Самборі дня 4. вересня в міськім парку величавий фестин, полученний з фантовою лотерією при співучасті військової музики 77. пп. Вступ від особи 20 с. Початок о год 3. по полудні. Вечером в саялах тов. «Руска Бесіда» весела забава з танцями при звуках оркестри військової 77. п. п. Стрій spacerovay. Вступ від особи 2 К, родини з 3 осіб 5 К, з 4 осіб 6 К, п, академіки 1 К. Хто з охочих до забави не одержав би запрошеня, звольте зголосити ся при касі. За добру забаву ручить — Комітет.

— Красва рада шкільна іменувала в народних школах: Ів. Парадиша учителем 5-класової школи мужескої в Римахові, Прок. Шеремету учит. 5-кл. шк. муж. в Турці, Ян. Хондзівську учит. 4-кл. шк. народної злученої з виділовою ім. кор. З. фії в Станіславові, о. Івана Савицького учит. руско-кат. релігії о 4-кл. шк. муж. в Дрогобичи, Іос. Ленерта учит. 4-кл. шк. в Білці шлях., Ядв. Кшечковську учит. 3-кл. шк. в Ланах; учител. 2-кл. шк.: Семена Мостового в Мшанці і Олену Зарембську в Увислі; учителями (-льками) 1-кл. шкіль: Ів. Палійчука в Драгасимові, Фр. Ястрембського в Библі, Ів. Садлівського в Кобильщині волоській, Іос. Смолюха в Фальковій, Гита Мицала Рудні вел., Стан. Колодія в Журавниках, Ів. Матейківну в Чистопадах, Роз. Шиманську в Бернадзку в Суховолі, Каз. Плітнівну в Суходолах, Влад. Пендзєя в Черниці і Мих. Мошинську в Серетці; перенєсла: Генр. Мошинського управ. 2-кл. шк. в Будчєві до Палагич і Олену Вадовську в Зегартович до Кунич.

— Ц. н. ювілейна гімназія Франца Йосифа у Вишніці. Новий шкільний рік розпочне ся 13. вересня о 9. годині рано святоточним богослужєнєм. Правильна наука починає ся 14. вересня о 8. годині рано. Вступні іспити до I. класи відбудуть ся 9. і 10. вересня. Дотичні ученики мають явити ся між 8—10 год. з родичами або їх заступниками і виказати ся метрикою, що в 1910. році мають або будуть мати 10 літ, а як учащали до народної школи, ще й шкільними повідомленнями що найменше за 4. шкільний рік. Такси виносять разом 7 К 50 с, як в разі непринятя ученика звертають ся. Іспити повторні (з одного предмету) і вступні до II. і III. кл. відбудуть ся 12. вересня від 9. години рано почавши (писемно) в II. Б і 13. вересня від 9. год. рано почавши (устно) в II. Б. Такси за вступні іспити до II. або III. класи виносять 24 К + такси прнятя 7 К 50 с = 31 К 50 с а зголошувати ся до сих іспитів можна з належними свідонтвами і метрикою до 2. вересня. Ученики, що вже належали до закладу як і ті, що вже перед вакаціями здали вступний іспит до I. класи, записують ся 12. і 13. вересня від 8—9 год. рано. Перше названі мають показати річне свідонтво і заплатити 3 К 20 с такси (вже й за чорнило), а послідні мають предложити посвѣдку прнятя. Всі ученики першої класи записують ся в I. А, другої в II. А, третьої в III. А. Ученики з інших гімназій зголошують ся в дирекційній канцелярії 12. вересня між 10—12. годиню. Вони мають виказати ся своїми свідонтвами і метрикою і заплатити 7 К 50 с. На посліднім свідонтві мусить бути замітка дирекції, що проти прнятя ученика до иншого закладу нема ніякої перешкоди. — А. Клим, директор.

Наука, штука і література.

— Українське Бжильництво, ілюстрована часопись в Київі, в ч. 6—7 за місяць червень, липець 1910 містуть оті статі: До читачів, Є. Архивенко. — Від редакції. — Хроніка. — Про

книжку Цесельського. — Ціна на мед. — Спосіб, як вести пасішні записки, М. Михалевич. — З практики про зимівлю бжіл, І. Прокопович. — До історії українського бжильництва, П. Брояківський. — По пасіках Волині, Київщини, Поділя, Харківщини.

Телеграми

з дня 24. серпня.

Сольногород. Заповіджений тут зїзд гр. Еренталя з італійським міністром Тантуліано відбуде ся 29. с. м.

Петербург. Цар з царицею прибуде дня 27. с. м. до Дармштаду.

Льондон. З Лісбони доносять, що ціле місто находить ся немов в облозі, тільки спроваджено там війська. Поліція патролює з паливим оружєм. Гарнізони фортів скріплено. Военні кораблі стоять в порті в поготові. Здає ся, що викрито якийсь небезпечний заговор.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжа і продуктів у Львові від 15. до 21. серпня 1910.

Table with 2 columns: Product name and Price range. Includes items like Пшениця, Жито, Ячмінь, Овес, Кукурудза, Гречка, Горох, Бобик, Конюшина, Ріпак, Насієне конопл., Хміль старий, Хміль новий.

„ДОСТАВА“

у Львові, ул. Руска ч. 20 в Станіславові, ул. Смольни 1

спровадила нові матері на ризи і хоругви, металеві вироби (чаші, ліхтарі і крести) і різьби (кивоти, профєсинальні вітараї).

Поручає випробованих різбарів для іконостасів і престолів та малярів для церков.

Золочене чаш і на праву риз проспєть ся висилати просто до Львова.

Платить за вкладкові гроші 6%!

Столовий виноград

найкрасної якості десеровий, солодкий, з великими ягодами, щоденно свѣжо зриваний 5 клгр. 3 К 50 с. — БРОСКВИНІ вибрані штуки 5 клгр. 5 корон. — ЛИПНЕВИЙ МІД 5 клгр. пушка найкрасної якості 7 К 50 с.

£. Altneu, Versecz, 4. Ungarn.

61(9—15)

Ол. Барвіньський. Історичний огляд засновин Народного Дому у Львові (на основі жерел). — Ціна 80 сотків.

Ол. Барвіньський, З останних десятиліть XIX віку. — Ціна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego listk Edw. Gniewosza, szefa sencyjnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego — Ціна 10 сот.

Гомерова Одиссея, переклад Ніщинського Байди). Ч. I і II. — Ціна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідія, переклад Сердешного — Ціна 1 К.

Григорій С. Скворода. — Ціна 30 с.

Кониський, Непримирена. — 40 с.

Куліш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймишка, повість. — 60 с.

Княгиня 30 с.

Проф. Ратміров. повість Мордовця. — 40 с.

Оржешко, Великий, новела. — 50 с.

Йов, переспів П. Ратая. — 1 К.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ або в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка.

Телефон 788. — Конто щадниці поштової 25.261.

Товариство взаїмних обезпечєнь

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20. (власний дім).

приймає обезпечєня будинків, збіжа і знарядів господарських, від шкідливих ід корисними услївами,

числить умітковані премії за обезпечєня, ліквідує шкоди безпроволочно по жарі,

уділяє обезпечєним членам з річної надвижки звороті.

За рік 1909 припадає на користь членів зворот 10%.

Поліси „Дністра“ приймає при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицька Каса Ощадности, Руска Щадниця і інші каси ощадности.

Через „Дністер“ можна асекуровати ся на житє в Товаристві взаїмних обезпечєнь в Кракові. Інформації до обезпечєнь уділяють агенції „Дністра“.

Зголєшеня письмених господарів о агенцію приймають ся тільки з таких громад, де вже не робить инший агент „Дністра“.

Фонди „Дністра“ 31/12 1909 виносять: Фонд резервовий і резерва премій К 2,146.977.—; інші фонди К 594.647.—; разом К 2,781.624.—

Канцелярії Товариства отворені для сторін від год. 8—2.

Розклад залїзничих поїздів

важний від 1. мая 1910

Table with 6 columns: Direction (До Львова / Від Львова), Time (рано, перед пол., по пол., вечер), and Day (в році). Lists train routes and schedules for various stations.

ЗАМІТКА: Посліпні поїзди печатані товстим другом. — *) Лише в неділі.

А = лише в середі і суботи. — В = від 15.6 до 30/9 щоденно; В = в день перед кождою неділею і святами обох обрядів. — Г = в день по кождій неділі і святах обох обрядів. — Д = від 19/6. до 11/9. в неділі і рим-кат. свята. — З = від 16. до 30/9. щоденно. — К = від 15. до 30/9. щоденно. — Л = від 16 до 31/8 щоденно. — Н = від 1/5. до 11/9. в неділі і рим. кат. свята. — Р = від 15/5. до 11/9. в неділі і рим. кат. свята.